

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1225

4.12.2025

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Mangelskrav etter kontrakt og styreansvar – flere parter – én eller flere tvister?

Sikrede (borettslag) fikk i 2021 innvilget retts hjelpdekning for tvist mot utbygger T. Sikrede søkte 3.3.25 om ny retts hjelpdekning og hevdet det gjaldt en ny sak fordi utbyggerfirma T hadde slått seg konkurs i november 2023. Sikrede opplyste at det nå saksøkte styremedlemmene personlig, og at dette var en erstatningssak som bygde på et annet rettslig grunnlag og andre rettsfakta. Foretaket avsto dekning fordi det mente kravet var en direkte videreføring av tidligere krav, og at det var årsakssammenheng mellom kravene. Sikrede var uenig fordi tidligere sak mot utbyggerfirma T gjaldt krav om mangelsutbedring etter bustadoppføringslova, mens den nye saken var mot daglig leder, styret og aksjonærene i dette firmaet, dvs. mot helt andre parter, og gjaldt erstatning for styreansvar/personlig ansvar etter aksjeloven § 17-1. Sikrede hevdet det ikke var sammenheng mellom kravene, og viste også til at det ikke var samsvar mellom beløpene og at kravene ikke hadde samme forfallstidspunkt. Nemnda kom til at den nye saken måtte regnes som en direkte videreføring av den første saken, og at det derfor var samme tvist etter retts hjelpvilkårene.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for utgifter til retts hjelp.

Sikrede er et borettslag med huseierforsikring som inkluderer retts hjelpdekning. Retts hjelpdekningen omfatter ifølge pkt. 1.1 «Rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av: ...». Det angis videre at «En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker». Den samlede erstatningen ved hver tvist er ifølge pkt. 9.2.1 begrenset til kr 400 000.

Sikrede anmodet 14.11.21 om retts hjeldekning for tvist mot utbyggerfirma T. Ifølge søknaden besto borettslaget av 22 boenheter, hvor de fleste andeler ble overtatt og innflyttet i juli–september 2020. Andelshaverne hadde etter innflytting store utfordringer med å få utbedret utestående arbeider etter overtakelsen. De tilbakeholdt derfor ca. kr 2 800 000 av oppgjøret og forsøkte å komme i dialog med utbygger. Utbygger truet med å stoppe prosjektet om de ikke fikk penger, mens sikrede hevdet at utbygger måtte ferdigstille leveransene før pengene ble frigitt og ikke omvendt.

Foretaket innvilget retts hjelpdekning 18.11.21 for krav mot utbyggerfirma T og informerte om at den samlede erstatningen ved hver tvist var begrenset til kr 400 000.

Sikrede søkte 3.3.25 om ny retts hjelpdekning og hevdet det nå gjaldt en ny sak fordi utbyggerfirma T hadde slått seg konkurs i november 2023, slik at det ikke var noen part å saksøke i anledning reklamasjoner og mangler. Sikrede opplyste at:

Vi har derfor valgt å starte en ny sak, der vi saksøker styremedlemmene personlig- og dette er da en erstatningssak. Dette arbeidet måtte da nærmest starte fra scratch, da vi tidligere ikke hadde oversikt over alle potensielle kostnader. Vi anser dette som en ny sak, og håper dere gjør det samme.

Saken var berammet i ... Tingrett 10.-13. mars 2025, men er nå utsatt grunnet mye ny informasjon siste tiden før berammet sak i retten. Vi har pt. ingen ny tid berammet. Vedlegger vårt prosesskriv der vi saksøker styremedlemmene, samt deres tilsv. Dette viser da at dette er en tvist mellom oss.

I stevning av 15.5.23 mot utbyggerfirma T v/styreleder, fremkom det at «Saken gjelder: Oppfyllelse av kontrakt, dagmulkt, erstatning – entreprise». Stevningens pkt. 4 anga bl.a. at:

Det gjøres gjeldende at det forhold at det nesten tre år etter innflytting ennå ikke er avholdt overtakelsesforretning for utvendige arbeider og utearealer må anses som grovt uaktsomt.

..Utbygger T.. AS har ikke hatt en 'aktsom fremdrift' i samsvar med Høyesteretts praksis om dette.

Partene hadde et møte 23.11.2021.

..Borettslaget.. fulgte opp umiddelbart med en oppdatert liste over hvilke mangler som måtte utbedres 26.11.2021. Listen ble oversendt ..utbyggerfirma T.. som ikke lot høre fra seg på over to måneder.

..Utbyggerfirma T.. har gitt sine kommentarer 31.01.2022. Listen har 47 utestående punkter og er de mangler .. borettslaget.. påroper i tvisten.

I stevningens pkt. 10 var det inntatt følgende påstand:

1. Prinsipalt: ..Utbyggerfirma T.. dømmes til å rette samtlige mangler på i samsvar med de beskrevne tiltak i notat fra M.. AS av 15. juni 2022.

2. Subsidiært: ..Utbyggerfirma T.. dømmes til å betale erstatning til .. borettslaget.. med et beløp oppad begrenset til NOK 11.400.000,- og med tillegg av forsinkelsesrenter

3. ..Utbyggerfirma T.. dømmes til å betale dagmulkt til ..borettslaget.. med et beløp oppad begrenset til NOK 8.184.400,- - med tillegg av forsinkelsesrenter

4. ..Utbyggerfirma T.. dømmes til å betale felleskostnader og kostnader til ..borettslaget.. med et beløp oppad begrenset til NOK 153.350,- - med tillegg av forsinkelsesrenter

5. ..Utbyggerfirma T.. dømmes til å tilbakeføre parkeringsareal på ved erklæring av 29.11.2020.

6. ..Utbyggerfirma T.. dømmes til å etablere rett for ..borettslaget.. til tre parkeringsplasser på eiendommen..

7. ..Utbyggerfirma T.. dømmes til å betale ..borettslagets.. sakskostnader.

I sikredes prosesskriv av 15.2.24 fremgikk det at «Saken gjelder: Oppfyllelse av kontrakt, erstatning – entreprise Styreansvar», og videre:

1. Innledning/bakgrunn

Saksøkte ..utbyggerfirma T.. ble , som kjent, tatt under behandling som konkursbo ved ... tingretts kjennelse av 28.08.2023.

Konkursboet har meddelt at det ikke trer inn i saken og saksøkeren har i prosesskriv 21.09.2023 meddelt at de ikke ønsker å trekke boet inn i saken, jfr. tvisteloven § 15-2 andre ledd.

Saksøkeren trekker imidlertid inn styreleder L.. og styremedlem og daglig leder R.. samt aksjeeier B AS og aksjeeier G AS i saken med hjemmel i tvisteloven § 15-2 andre ledd. Saken fremmes som en styreansvarssak etter aksjeloven § 17-1.

Alternativt begjæres styreansvarssaken som egen sak etter tvisteloven § 15-2 fjerde ledd jfr. § 15-1 fjerde ledd.

2. Nye parter, prosessuelt

[...]

Videre gjøres det gjeldende at det er så nær sammenheng mellom kravene at de bør behandles i samme sak, jfr. tvisteloven § 15-2 første ledd litra b. Det er langt på vei de samme forhold som skal vurderes i begge saker og allerede innsendte bevis/dokumentasjon vil bli gjort gjeldende i begge saker.

Alternativt begjæres altså styreansvarssaken som egen sak etter tvisteloven § 15-2 fjerde ledd jfr. §15-1 fjerde ledd. Behandlingen kan da skje ved ... tingrett selv om kravet skulle vært brakt inn for forliksrådet, jfr. Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) s. 418.

Dersom det blir en slik egen sak, vil saksøkeren vurdere å begrense mangelskravene/misligholdet til de krav som videreføres i styreansvarssaken.

[...]

Foretaket har forklart at det samme dag svarte at det anså tvisten som en videreføring av den tidligere saken, og at en tvist ikke ble ansett som flere tvister selv om saken besto av flere individuelle spørsmål fremmet i flere saker, jf. pkt. 9.1.1. Det var da utbetalt kr 234 101 av dekningen på kr 400 000.

Sikrede opprettholdt 11.3.25 at det dreide seg om en ny sak og vedla ytterligere dokumentasjon. Det ble anført at den opprinnelige saken var rettet mot utbyggerfirma T og gjaldt krav om mangelsutbedring etter bustadoppføringslova, mens nåværende sak var mot daglig leder, styret og aksjonærene i utbyggerfirma T og gjaldt erstatning for styreansvar/personlig ansvar etter aksjeloven § 17-1. Sikrede påpekte at dersom flere individuelle krav hadde vært fremmet mot utbyggerfirma T i forskjellige tvistesaker, så ville ikke det gitt høyere forsikringssum, men her var det andre parter og krav med forskjellige rettsgrunnlag. Den opprinnelige saksøkte var ikke lenger part i saken og det opprinnelige kravet frafalt. Det ble vist til opprinnelig stevning som viste at den saken gjaldt «Oppfyllelse av kontrakt, dagmulkt, erstatning - entreprise», og at prosesskriv av 15.2.24 viste at det nå var daglig leder og styret som var saksøkt, og at saken også gjaldt styreansvar. Det ble også vist til rettens kjennelse 13.11.24 som avviste saken mellom borettslaget og utbyggerfirma T, samt prosesskriv av 11.3.25 fra motparten som viste at saken kun gikk mot styremedlemmene personlig og deres aksjeselskaper og bare gjaldt «Ansvar etter aksjelovens § 17-1», dvs. styreansvar.

Foretaket opprettholdt sitt tidligere standpunkt og henviste til FinKN 2020-650.

Klage ble sendt 14.8.25 til Finansklagenemnda.

Sikrede krever rettshjelp for ny tvist og anfører at det dreier seg om en ny sak med andre saksøkte, annet ansvarsgrunnlag og et annet krav, som bygger på andre rettsfakta. Det er ikke årsakssammenheng mellom kravene, og de er ikke del av samme sak. Sikrede påpeker at forholdene er annerledes enn i FinKN 2022-107 og 2FinKN 2020-650.

I herværende sak er det ikke noen direkte årsakssammenheng, idet styreansvaret er avhengig av om andre enn utbygger har opptrådt skadevoldende. I FinKN 2020-650 la nemnda vekt på om det nye kravet «er en direkte videreføring av et tidligere krav», noe det ikke er her hvor det er et annet ansvarsgrunnlag, andre saksøkte, og også vesentlige forskjeller i det økonomiske kravet som fremmes i tvistesaken for domstolen. Ansvar etter asl. § 17-1 var ikke en del av den opprinnelige saken, som dreide seg om mangelskrav og erstatning i kontrakt. Nåværende sak dreier seg om ulovfestet deliktansvar, og krav som følge av skadevoldende handling hvor kravet baseres på et annet ansvarsgrunnlag. Kontraktsansvar er nå helt ute av saken, og det er ikke samsvar mellom beløpene som ble krevd dekket i den opprinnelige mangelssaken og de som nå kreves dekket under styreansvarssaken. I tillegg viser sikrede til at kravene oppsto på forskjellige tidspunkt, og at de har ulike forfallstidspunkt.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for ny rettshjelpdekning og anfører at det dreier seg om en fortsettelse av saken det er innvilget dekning for. Forsikringssummen er knyttet til en tvist, og ved vurderingen av om det er én eller flere tvister skal det iht. nemndspraksis foretas en helhetsvurdering, se FinKN 2013-305. Det skal ses hen til om tvisten(-e) er mellom samme parter,

om det er likheter i det faktiske og rettslige grunnlaget for dem, og om de oppsto på samme tidspunkt. Forsikringsrettslige årsaksprinsipper tilsier at dersom det er inntruffet et forsikringstilfelle, omfatter dette alle skader/tap som er en følge av den opprinnelige skaden. I rettshjelpforsikring er det tvisten som utgjør forsikringstilfellet, og alle krav som kan tilbakeføres til samme innledende sak må regnes som del av samme tvist, se FinKN 2018-165, 2020-650, 2019-816, 2019-472, 2016-550, 2013-305 og 2014-265. Foretakets avgjørelse støttes av FinKN 2017-521, 2018-704 og 2020-650 hvor tilsvarende problemstillinger ble drøftet. I tillegg viser foretaket til at det fremgår av den nye og den gamle stevningen hva sakene gjelder, herunder at saken det er gitt dekning for gjelder «Oppfyllelse av kontrakt, dagmulkt, erstatning - entreprise», og at den nye saken gjelder «oppfyllelse av kontrakt, erstatning - entreprise Styreansvar». Det at sikrede ønsker å oppnå samme resultat i begge sakene, taler for at det er én og samme tvist.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på ny rettshjelpdekning.

Sikredes rettshjelpforsikring omfatter «Rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av: ...». Det angis videre at «En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker», og at den samlede erstatningen ved hver tvist er begrenset til kr 400 000.

Ifølge nemndspraksis regnes flere krav som del av samme tvist dersom det er direkte årsakssammenheng mellom kravene. Dette begrunnes med generelle forsikringsrettslige periodiserings- og årsaksprinsipper knyttet til spørsmålet om samvirkende skadeårsaker, jf. særlig avgjørelsen i FinKN 2020-467 og bl.a. Bull og Wilhelmsen, Forsikringsrett s. 276-279. Situasjonen er da at et inntruffet forsikringstilfelle – her kravet mot utbygger – virker sammen med en ny årsak – her konkurs hos utbygger – og fører til et nytt krav – her mot daglig leder og styremedlemmer. Spørsmålet om det nye kravet skal utgjøre et nytt forsikringstilfelle – her en ny tvist – er et spørsmål om tolkning av formuleringen «hver tvist» og når årsakskjeden fra det første kravet er brutt. Dette er igjen et spørsmål om krav 2 må regnes som en påregnelig følge av krav 1, dvs. om krav 1 øker risikoen for at en nytt krav oppstår, se nærmere FinKN 2020-467.

I saker hvor krav 2 er reist mot en ny motpart fordi kravet i sak 1 ikke når frem, har nemnda lagt til grunn at det dreier seg om en ny motpart som i utgangspunktet var ansvarlig også i den første saken. Det dreier seg da om et nytt ansvarssubjekt i samme sak, jf. f.eks. FinKN 2020-467, 2020-650, 2020-381 og 2020-280. Kravet i sak 2 er i disse sakene en følge av at krav 1 ikke når frem, og nemnda har da ment at krav 2 er en direkte videreføring av krav 1.

Den innledende saken her dreiet seg om mangelskrav i kontrakt mot utbygger T. Da T gikk konkurs, ble denne saken trukket. Sikrede reiste isteden erstatningskrav mot daglig leder og styremedlemmene personlig. Den innledende saken er derfor en nødvendig betingelse for sak 2 i den forstand at om sak 1 hadde ført frem, ville sak 2 ikke vært reist. Nemnda viser til FinKN 2020-467, hvor sikrede reiste mangelskrav mot en håndverker som så gikk konkurs, og sikrede deretter reiste kravet mot daglig leder. I denne saken mente nemnda saken mot daglig leder var en direkte videreføring av saken mot håndverkeren.

Samtidig følger det av Rt. 1974 s. 410 Sunvictor og Rt. 1977 s. 985 Vestfold I, om årsakssammenheng og grensen mellom ett og flere forsikringstilfelle, at dersom den intervenerende årsaken – her konkursen – fremstår som en upåregnelig følge av den første saken, må ny sak regnes som nytt forsikringstilfelle, se Wilhelmsen/Bull s. 278-279. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er upåregnelig at en utbygger går konkurs i forbindelse med et større mangelskrav, selv om det i denne saken er uklart hvilken betydning det aktuelle mangelskravet

hadde for konkursen.

Ut fra dette må sak 2 regnes som en direkte videreføring av sak 1, og man er innenfor samme tvist etter retts hjelpvilkårene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).